

MHB 1644

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor
A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke
Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtítkárné
Szerkesztő: Barna Zoltán

Kiadóhivatal:
Budapest XIV., Május 1. út 47.
Telefon: 210-440

XL. évfolyam

1979. március

ISSN 0209-6765

V A K O K V I L Á G A

a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor elnök
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtítkár
 Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1. ut 47.
 Telefon: 210-440

T a r t a l o m j e g y z é k

	oldal
Dr. Vas Tibor: A Vakok Jóléti Világszervezete Európai Regionális Bizottságának a Fogyatékosok Nem- zetközi Évével /1981/ kapcsolatos határozata	2
Elnökségi ülés	2
Megyei szervezeteink életéből:	
Fejér megyei tudósítás	3
Somogy " "	4
Fenyőfaiünnepség a Szabolcs-Szatmár megyei szervezetnél	5
Vakok karácsonya Makón	5
A FEHÉR BOT	6
Vak költők versei	
Varga Katalin: Vallomás	7
Dr. Vas Tibor: Dicséretes kezdeményezés	
Rithnovszky János: Vak horgászok a magyar vizeken	9
Dr. Kovács Miklós: Tájékoztató az 1979. január 1-től hatályos nyugdíjemelésről	10
Kiss János: Törődjünk többet egészségünkkel!	
A szürkehályog /Cataracta/	15
Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat	
A fehér botos utasokért	16
Barna Zoltán: Zenei rovat	
Kárpáti Tünde: Örök muzsika. Barna István könyvének ismertetése. II.rész.	17
Tóth Lajos: Kulturális életünk hírei	
Felhívás szavalóversenyre	18
Felhívás az 1979.évi Braille írás- és olvasás versenyre	18
Felhívás: a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége 1979-ben tagjai részére Irodalmi Pályázatot hirdet	19
Jubileumi évzáró	20
Dénes József: Sportrovat	
Hirth Ignác: Beszámoló a turista szakosztály 1978. évi tevékenységéről	20
Kuminka Györgyné: Uttörőrovat	
Halló, itt Debrecen!	22
Közlemények	22
Innen-onnan	23

Dr. Vas Tibor:

A Vakok Jóléti Világszervezete Európai Regionális Bizottságának
a Fogyatékosok Nemzetközi Évével /1981/ kapcsolatos határozata
/Prága 1978. november 17./

A közgyűlés méltatja az ENSZ-közgyűlésnek azt a határozatát, amelyben az 1981. évet a fogyatékosok nemzetközi évévé deklarálta. Az ERB közgyűlése támogatja azt a célkitűzést, hogy elő kell mozdítani a fogyatékosoknak a társadalomba való integrációját, hogy életüket az emberi méltóság és a társadalmi megbecsülés szellemében folytathassák. A vakok sajátos érdekeire való tekintettel az ERB közgyűlése elhatározza:

1./ A vakoknak és a vakok érdekében dolgozó szervezetek elismerik annak a szükségességét, hogy minden erővel támogatni kell a fogyatékosok nemzetközi évének célkitűzéseit. Ezek a szervezetek minden kínálkozó lehetőséget megragadnak arra, hogy az ENSZ közgyűlési határozatát minél szélesebb körben ismertessék, hogy ezzel elősegítsék a fogyatékosok rehabilitálását és megbecsülését, valamint teljesítőképességét. Minden szervezet és intézmény speciális intézkedéseket vezet be és elősegíti minden módon, hogy ezzel a fogyatékosokat minél nagyobb önállósághoz juttassa.

2./ Minden fogyatékosnak igénye van a rehabilitációra, hogy ezáltal a társadalomban megfelelő helyet biztosíthasson magának. Ehhez tartoznak: iskolai oktatás, pályairányítás, a képességeknek megfelelő szakmai képzés és az érdeklődésnek megfelelő főiskolai képzés, munkaközvetítés, a munkahelyek megfelelő felszereltsége, a segédeszközök rendelkezésre bocsájtása és mindenre kiterjedő speciális orvosi ellátás.

3./ Az egyenlőség érdekében különösen a vakok számára szociális intézkedéseket kell hozni. Ezért szükséges, hogy a vakok kapjanak személyi járadékot, rokkantjáradékot a többletkiadás kompenzálása érdekében, továbbá adókedvezményt, lakás- és autóvásárlási kedvezményt, telefonalapdíj mérséklést és a számukra legkedvezőbb közlekedés elősegítése céljából a városi és a távolsági és a repülőutazásoknál utazási kedvezményt, különösen a kísérelő személyre vonatkozólag.

4./ Egyedülálló, különösen idősebb vakoknak joguk legyen választani, hogy önálló lakást kívánjanak-e, vagy otthonban akarnak lakni. Minden esetben gondoskodni kell étkezésükről, - lakásuk takarításáról, biztosítani kell zavartalan közlekedésüket /esetleg kísérelő igénybevételével/, hogy az azonos koru látó személyekhez hasonló életet éljenek.

5./ A vakoknak és a vakokért dolgozó szervezetek adjanak segítséget ahhoz, hogy a fejlődő országokban élő vakok helyzete lényegesen javuljon. Ehhez tartoznak a következők: rehabilitációs központok megszervezése, célvállalatok létesítése, rehabilitációs szakemberek képzése, megfelelő szerszámok, segédeszközök és egyéb anyagi juttatások biztosítása.

6./ A nemzetközi évvel összefüggő célok érdekében együttműködnek a szervezetek és intézmények a különböző bizottságokban, hogy a vak személyek képességeiről és szükségleteiről, a tervekről a közvéleményt felvilágosítsák.

7./ Az ERB elnökségét megbizzza a Közgyűlés, hogy egyeztesse a különböző nemzetközi szervezetek tervét, az alkalmas nemzeti terveket nemzetközileg népszerűsítse, a tagok tapasztalatait értékelje és speciális kiadványokat publikáljon. Az elnökség erre a célra egy speciális ideiglenes bizottságot szervez.

- . -

Elnökségi ülés

Központi Elnökségünk idei első ülését 1979. január 18-án tartotta. Jelen voltak: dr. Vas Tibor elnök, dr. Bódi István főtitkár, Csengeri

József, dr. Jáksó László, Kalapos Béláné, Kuminka Györgyné, Pinvicsky György, dr. Solymos Gyula, dr. Széll Lajos, Szemerédi István, Zichó József elnökségi tagok, Daru Geróné osztályvezető helyettes és lapunk szerkesztője, Barna Zoltán.

Dr. Vas Tibor elnök megnyitotta az ülést és a testület tagjainak sikerekben gazdag, boldog új esztendő-t kívánt, majd bejelentette, hogy az Állami Ifjúsági Bizottság keretében a Nemzetközi Gyermekek Évre való tekintettel megalakult a Szolidaritási Alap Munkabizottsága, melynek tagja lett. Az alakuló ülés elvileg foglalkozott a rendelkezésre álló összeg felosztásával. Adományokat a 232-90179-0092 csekkszámlára lehet befizetni. Az adakozás önkéntes; szocialista társadalmunkban fejlődött a szocialista tudat és egyre többen érzik, hogy nemcsak a jogi kötelességeket kell teljesíteni, hanem a szocialista együttélési szabályokból és a szocialista erkölcsi normákból fakadó kötelességeket is. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta az elnök, hogy szövetségünknek is egyik központi feladata a szocialista tudat formálása és a szocialista erkölcs normáinak megtartására való ösztönzés.

A napirend ismertetése után a Központi Elnökség először az 1979. évi munkatervét vitatta meg. A tervezethez többen hozzászóltak; javaslatok, kiegészítések hangzottak el. Vita után a munkatervet a testület elfogadta.

Ezután bejelentésekre került sor.

Dr. Vas Tibor beszámolt arról, hogy dr. Varga Péter, az Egészségügyi Minisztérium gazdasági osztályának új vezetője látogatást tett a szövetség székházában, melynek során egyebek között a kultúrterem jobb kihasználásáról is szó esett.

Dr. Bódi István főtitkár bejelentette, hogy a szövetség székházának új épületszárnyában rövidesen festésre kerül sor, egyúttal, ahol szükséges, az elektromos vezetékeket is kicserélik. E munkálatok idején a dolgozók és a tagság nagy türelmére, megértésére lesz szükség. Bejelentette, hogy a SZOT-tal az üdültetésre vonatkozó tárgyalások jól haladnak. Közölte a főtitkár a testülettel azt is, hogy felettes szervünk, az Egészségügyi Minisztérium tájékoztatást küldött a vakok intézeteinek profilozási tervéről/hová kerüljenek az iskolába járó, a dolgozó és az idős vakok/. Beszámolt a főtitkár elvtárs a SZIK vezetőjével, Poór Sándor elvtárral január 12-én folytatott tárgyalásról, amelynek során sok fontos kérdésben megegyeztek.

A Központi Elnökség a bejelentéseket tudomásul vette, majd a tanácskozás dr. Vas Tibor elnök zárszavával ért véget.

Megyei szervezeteink életéből

Fejér megyei tudósítás:

ÉRDEMES VOLT VÁRNUNK

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Fejér megyei szervezete 1960. szeptemberében alakult. Az első három évben Gibba Andor titkár lakásán működött az iroda. Nagyon sokat harcoltunk azért, hogy szervezetünk helyiséget kapjon. Felsőbb szervek utasítására a város központjától mintegy két kilométerre, rendkívül forgalmas helyen, a Móri uton kaptunk helyiséget egy nagyon régi, földszintes, nedves, egészségtelen vályogépületben. Még nyáron is fűteni kellett. Csak az ajtón volt üveg, mely némi világosságot adott, mivel az iroda nem rendelkezett ablakkal. Az ajtón függöny volt, mert a járókelők állandóan kíváncsiskodtak, benézegettek az ajtón is. Az utcai forgalom zaja annyira zavarta a munkát, hogy sokszor hosszú időn át nem lehetett szót váltani. Nem is hívtuk másnak irodánkat, "csak utcára nyíló kamrának". Ezt a helyet csupán "ideiglenesen" kaptuk, amelyben mégis 15 évet töltöttünk el. Hosszu vá-

rakozás után végre a város központjában - a Zalka Máté utca 6. sz. alatti házban - adtak részünkre új otthont. Ez a műemlék épület, az egyik legszébb és legeredetibb középkori egyemeletes háza a belvárosnak. Itt működik szövetségünk Fejér megyei szervezetének irodája. Az épület bal szárnyában - a földszinten belépünk a nagyméretű előszobába, szemközt a mellékhelyiségeket és a teakonyhát találjuk, ez utóbbi felszerelve hideg-meleg vízzel és hőszugárzóval. Az előszoba, a társalgó, az iroda boltíves helyiségeinek padozatát szalagparketta borítja, melyet mindenütt szőnyeg takar. Az ablakokat szép, mintás függönyök díszítik. A fűtést gázkonvektorokkal oldották meg. A társalgót kényelmes ülőbutorok és szép zöld növények teszik otthonossá.

Örömmel mondhatjuk, hogy megyei szervezetünk elnöksége és szövetségünk országos központjának vezetősége tette lehetővé, hogy berendezésünk új és dekoratív.

Boldogan mondhatjuk azt is, hogy ebbe a helyiségbe hazajövünk dolgozni és minden látogató itt igazán otthon érzi magát.

A szép berendezés és a használatba vételi díj együttes összege meghaladta a százezer forintot. Ezt a nagyvonalú támogatást, amelyet a központunktól kaptunk, nehéz méltóan megköszönni. Örömmel mondhatjuk, érdemes volt várni. Teljesen korszerű az irodánk, még a telefont is sikerült bevezettatnünk. A bejárati ajtón arany betűs fekete tábla jelzi, hogy itt működik szövetségünk Fejér megyei szervezete. Alatta fehér táblán olvasható a fogadási órák időpontja.

Címünk: A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Fejér Megyei Szervezete
Székesfehérvár, Zalka Máté utca 6. Telefon: 12300.
Levélcímünk - változatlanul - 8001 Székesfehérvár, Postafiók 34.

Gibba Andor
a szervezet titkára

....

Somogy megyei tudósítás

Magyei szervezetünk siófoki körzeti csoportja 1978. november 28-án tartotta meg a Vakok és Látók Baráti Körének klubdélutánját a siófoki Öregek Napközi Otthonában. A találkozón 87 vak és 23 látó vett részt. Jelen voltak a város részéről Fajtai László szociálpolitikai főelőadó, Kiss Sándorné, az öregek otthonának vezetője; Manbolt Istvánné, a Nótanács titkára, Horváth Béla, a körzeti csoport elnöke, valamint a vezetőség.

Először klubvezetőt választottak Horváth István személyében. A teremben az asztalok a társadalmi szervek által hozott ajándékokkal /sütemény, kóla/ voltak megrakva. Volt zene, tánc, tombola, tehát vidáman, kellemesen töltötték el a délutánt a vendégek.

Nagyatádi körzeti csoportunk névadó ünnepséget és egyben fenyőünnepi összejövetelt tartott 1978. december 16-án a Járási Házasságköti teremben. E kedves eseményen jelen voltak a város vezetőin kívül Simon Miklós anyakönyvvezető, egyben a társadalmi ünnepséget szervező iroda vezetője; dr. Koncz Gábor orvos, a Városi Tanács Egészségügyi Osztályának részéről, e sorok írója, Szövetségünk Somogy megyei szervezetének elnöke; Mátyás Jánosné, a körzeti csoport elnöke, valamint Vachtenhein István sorstársunk feleségével és a névadó szülők. Az ünnepséget Mátyás Jánosné körzeti elnök nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket.

A kis ünnepelt, a szülők és a névadó szülők a zene hangjai mellett jöttek be a terembe. Az anyakönyvvezető szavai után az uttorók műsorral köszöntötték a vendégeket. Ezután a megyei szervezetek elnöke beszélt. Először a névadó ünnepségre megjelentekhez szólt. Többek között elmondta,

ma ünnepeljük a Vattenheim házaspár örömét, hogy családfájukon ismét egy rügy fakadt, a kis Zsuzsanna. Sok-sok szeretettel neveljék gyermeküket, hogy becsületes állampolgár váljék belőle. A beszéd második része a szeretet és a béke fenyőünnepi gondolataival foglalkozott. Az elnök szavai után a szépen feldiszitett fenyőfa mellett a sorstársak ajándékcsomagot és pénzt kaptak, majd magnóról karácsonyi dalok hangzottak el. Az össze-jövetel igen kedves és megható volt.

A Marcali körzet december 19-én szintén fenyőünnepélyt tartott a sorstársaknak, akik igen szép számban jelentek meg. A fenyőfa a városi kulturotthonban volt feldiszitve. A meggyújtott csillagszóró fénye melegséget vitt a szivekbe. A szociálpolitikai csoport vezetője, Jádi Béláné kis ajándékcsomagokat adott át a sorstársaknak, melyet örömmel fogadtak. Karácsonyi dalok hangzottak el és baráti beszélgetés mellett kellemesen telt el az idő. Gellért Istvánné, a körzeti csoport elnöke megköszönte a város vezetőinek kedvességét, örömmel és jóleső érzéssel a késő esti órákban tértek haza a sorstársak.

Csik Lajos

...

Fenyőfaünnepség a Szabolcs-Szatmár megyei szervezetnél

A társaság utáni vágy, a kíváncsiság, a szervezet iránti érdeklődés ezuttal is sok sorstársat csábított a naptári év utolsó összejvetelére, melyre december 21-én került sor. A gyertyagyújtást műsor követte, melyen a Kovács László vezette énekkaron kívül karácsonyi verseket, alkalomhoz illő ének- és zeneszámokat hallhattunk szép tolmácsolásban. Az ünnepi beszédet Kokas Ferenc, a Tanárképző Főiskola tanára mondta. Részletesen beszélt a karácsony ünnepének néprajzi és vallási vonatkozásairól. Megtudtuk, hogy a népdalban is szereplő "kiskarácsony"-t a görögkeleti vallásnak köszönhetjük. Rámutatott, hogy a mindenkori társadalmi rend érvényesül a karácsony megünneplésében is. Így például a kapitalizmusban a kizsákmányoló osztály lelkiismerete megnyugtatóra használta fel, amikor megrendezte a szegények karácsonyát, s alamizsnát osztott. A mi társadalmunkban a kölcsönös ajándékozás vált uralkodó szokássá, mivel erre mindenkinek megvan a lehetősége. Egyre inkább érvényesül az az elv, hogy "kapni öröm, de adni kétszeresen az". A színvonalas, tartalmas előadás joggal aratott nagy sikert. Bucsuzóul Varró János titkár hangot adott a maga és a megyei elnökség nevében azon szándéknak, hogy a jövő évben a hozzáforduló tagtársak gondjaival még nagyobb türelemmel, megértéssel, még körültekintőbben kíván foglalkozni. Az 1979. év munkaterve a megyei elnökségtől komoly feladatok megoldását kívánja, melyek a tagság szervezeti életének további fellendítését szolgálják. Bizunk abban, hogy sorstársaink a jövőben is támogatják ezeket a mindannyiunk számára hasznos célokat.

Molnár Zoltán

...

Vakok karácsonya Makón

1978. december 22-én a makói József Attila Művelődési Házban ünnepségre gyülekeztek a sorstársak. Az ünnepség vendégei között helyet foglalt Morafszki József, a Hazafias Népfront Városi Bizottságának elnöke; Csapó Vincéné, a Vöröskereszt Városi Szervezetének vezetője; Gulácsi Attila, a művelődési ház igazgatója; Suti Lajos, Csongrád megyei szervezetünk titkára, valamint a makói körzeti csoport vezetősége. A Bajza utcai általános iskola tanulói szavallatokkal és énekszámokkal szórakoztatták a hallgatóságot; majd utánaa gyermekek maguk készítette dísz tárgyakal ajándékozták meg a sorstársakat. A műsor után Páncél Lajos sorstársunk testvérével karácsonyi korallokat játszott hegedűn. A nagyon bensőséges

és családi ünnepség után e sorok írója, a makói körzeti csoport elnöke a szeretet ünnepéről beszélt. Az ünnep után a Művelődési Ház dolgozói sítéményekkel, üdítő italokkal és kávéval vendégelték meg a sorstársakat.

Szabó István

A FEHÉR BOT

/Megjelent a Csongrád Megyei Hirlap 1979. január 7-i számában/

Kopog a fehér bot, gazdája magasra emelt fővel halad az utcán. Sokan közömbösen mennek el mellette, mások készséges segítőként adnak felvilágosítást, vagy vezetik át az uttesten. S egyre gyakrabban találkozunk velük a munkahelyeken is, ahol a látókkal egyenértékű munkát végeznek.

Róluk, a vakokról beszélgetünk a fennállásának 60. évfordulóját ünneplő Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége székházában a szövetség főtitkárával, dr. Bódi Istvánnal. Sötét szemíveg, szelid, meleg, barátságos hang:

- Nem, a vakok nem sajnálatra méltó csodalények - mondja. - Ha megfelelő segítséget kapnak, és megfelelő munkakörbe tudják állítani őket, semmiben sem maradnak el látó munkatársaiktól. Általában szeretnék, hogy a társadalom ne tanusítson velük szemben túlzott elnézést, de túlzott elvárást sem. Munkahelyi beilleszkedésükhöz persze idő és megfelelő segítség szükséges. Különösen az első napokban. Meg kell őket ismertetni környezetükkel, azokkal a személyekkel és helyekkel, akikkel dolgoznak és ahol tevékenységüket kifejtik. Ha ezt a segítséget, türelmet megkapják, néhány napon belül kitűnően fognak tájékozódni.

A vakok helytállását bizonyítja, hogy általában elégedettek a munkájukkal, és ennek megfelelően fizetésük is eléri a hasonló munkakörben foglalkoztatott többi dolgozókét.

Persze, problémák is akadnak. Mint már mondtam, a vakok ugyanolyan emberek, mint a látók. Vannak közöttük is hanyagabbak, lustábbak. Mégis sokan általánosítanak. Ha egy nem vak szeret a pohár fenekére nézni, akkor azt mondják: "A Kiss József, vagy a Nagy János iszákos". Bizony meg-esik, sajnos, hogy egyik-másik vak is szereti az italt. Ilyenkor hamar kész a vélemény: "a vakok iszákosak".

Állítom, hogy Magyarországon minden munkaképes vak dolgozhat, ha akar. Igaz, a munkakörük választéka nem túl nagy: jelenleg mintegy 8-10 féle munkát tudnak vállalni.

- Hányan dolgoznak és melyek a leggyakoribb szakmák?

- A Szövetség jelenlegi 19 ezer tagjából mintegy háromezer dolgozik. Tudnunk kell azonban, hogy tagjaink majd kétharmada idős, túlhaladta a nyugdíjkorhatárt. Többen is lehetnének, hiszen az országos statisztika több mint 30 ezer vakot és majdnem háromezer gyengénlátót tart nyilván. Sokan talán - akármilyen furcsán is hangzik - szégyenlik a tagságot.

Arra törekszünk, hogy minél többet megnyerjünk a szövetségnek, hogy a kedvezményekben valamennyien részesülhessenek.

A legtöbben, mintegy 800-850-en, telefonkezelőként dolgoznak. A hagyományos "vakszakmákban", kefe- és kosárkötőként, seprőkészítőként, kb. 6-700-an tevékenykednek. Őket a gyógymasszőrök követik. Számuk 180. Ugyanennyi vakot találunk a könyvkötők között is. Vannak kárpitósiipari szakmunkások és telepőrök. Emellett néhány értelmiségi szakmában szintén eredményesen munkálkodnak a vakok: pedagógus, zenetanár, jogász, sőt számítógép-programozó is található közöttük.

- Milyen támogatást kapnak a vakok társadalmunktól?

- A személyi járadék 1978-ban havi 910 forint volt, ez januártól 70 forintra emelkedett. Nyugdíj-kiegészítésként 520 forint a juttatás. Ezekon túlmenően - szükség esetén - szociális segélyeket is folyósítunk. Gondoskodunk tagjaink munkába helyezéséről, helyi és helyközi utaztatásáról, üdültetéséről. Balatonboglári üdülőnkben évente több százan nyaralnak. Igyekszünk minden rászoruló sorstársunkat öregek napközi otthonaiban

elhelyezni, s szükség esetén megszervezni házi gondozásukat. Rendszeres családlátogatásokkal segítjük tagjaink ügyes-bajos gondjainak megoldását. Budapesten, Debrecenben, Szombathelyen, Szegeden és a Nógrád megyei Bercelen állami intézetek, illetve otthonok nyújtanak az egyedülálló vakoknak otthont, gondozást, és ha szükséges - szeretetteljes ápolást.

- Mit tesz a szövetség a fiatalokért?

- Fontos feladatunk, hogy felkészítsük őket az életre. Budapesten az Ajtósi Dürer soron működik a Vakok Általános Iskolája és Nevelőotthona, ahol megtanítják őket a pontírásra, olvasásra és általában mindazokra az ismeretekre, amelyeket a látók is elsajátítanak. Szervezzük a szakmunkás-tanuló képzést. Sok fiatal "látó" gimnáziumokban tanul tovább, sőt az egyetemekre és főiskolákra is eljut.

Végül a szövetség országos munkájáról kérdezzük a főtitkárt.

- Hogy a közvetlen kapcsolatot tagjainkkal elmélyítsük, a központi elnökség mellett minden megyében helyi választott elnökségek működnek, amelyek rendszeresen beszámolnak munkájukról. Célunk, hogy minden tagtársunknak a maximális segítséget nyújthassuk. Erre minden támogatást megkapunk államunktól, a tanácsoktól, valamint a társadalmi szervektől, egész társadalmunktól.

Gáti István

- . -

Vak költők versei

Varga Katalin:

Vallomás

Nekem az fájt, hogy elfordultál akkor,
Amikor majdnem elmondtam ki voltam.
Először nyílt meg az őszinteségem,
Először tudtam volna szólni róla,
Hogy éltem, hogy szerettem, hogy te jó vagy,
Hogy szurós voltál és, hogy nekem ez fájt ...
Pedig ez így volt és azt hittem, így van.

Nekem az fájt, hogy nem voltam az első,
Hogy máshoz kedves voltál, nekem az fájt,
Hogy elbujtál egy könyv mögé előlem,
Nekem az fájt,
Hogy napokig felém se néztél,
Nekem az fájt,
Hogy hallgattál, szomorú voltál,
Hogy féltél, hogy bántottak, hogy büntettek,
Nekem az fájt,
Hogy elmentél melletttem, sebet ejtett,
Hogy örömeid láncá elfelejtett,
Hogy mindig valaki más volt mellett
És, hogy nem szerettél, s nem szerettek,
Nekem ez mérhetetlenül fájt.

Vártam, hogy olvasd, neked irtam,
Sokáig vártam, néha sirtam,
Mégse vigasztaltál!
Odavetett két kedves szóval tovább mentél,
Nem volt bűn, amit velem tettél,
Te nem tudhattad azt, hogy nekem ez fáj.

Nekem az fájt, hogy mindened nem voltam,
Hogy szántál, sajnáltál, nekem ez fájt,
Hogy nem harcoltam érted, nekem az fájt,
Hogy értettelek téged, nekem az fájt,
Hogy benned el nem égtem, ne bocsásd meg,
Hogy nem tudtam felzaklatni a lelked,
S, hogy képeddel mások feleseltek,
Ne hidd el, hogy megérdemelted
És ne enyhítsen az, hogy nekem is fáj!

Hogy mindenem nem voltál, ma csak az fáj,
Hogy nem tartoztál hozzám, igen, az fáj,
S, hogy, ha hozzám tartoznál,
Hazugság-álmoknál
Magadhoz láncolnál,
Hiába harcolnál ...

Ugráló örömek szeretet-fonalán
Elvesztél, elvesztem:
Ez fáj csak igazán.

- . -

Aczél György elvtárs, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának Elnök-helyettese az alábbi levelet küldte dr. Vas Tibor elvtársnak, szövetségünk elnökének:

"Kedves Vas Elvtárs!

Megkaptam a két kiadványt, - köszönöm figyelmét. További erőt, eredményt kívánok Önnek és azoknak, akik ilyen szép és áldozatos munkával foglalkoznak. Szeretném tájékoztatni, hogy levelében felvetettekkel kapcsolatban érdeklődtem Medve László miniszterhelyettes elvtársnál, ő meg fogja keresni Vas elvtársat. További eredményes munkát kívánok.

Budapest, 1979. január 12.

Elvtársi üdvözléssel
Aczél György "

/Dr. Vas Tibor elvtárs, a gyermekszemészet tárgyában tett előterjesztésével dr. Medve László egészségügyi miniszterhelyettes elvtárs foglalkozik./

- . -

Dr. Vas Tibor:

Dicséretes kezdeményezés

A KFKI/MTA Központi Fizikai Kutató Intézete/ munkatársai társadalmi munkában vállalták, hogy számítástechnikai ismereteket nyújtó hangos újságot készítenek vak programozóknak.

A Számítástechnikai Hangos Híradó két havonta jelenik meg kazettán. A szerkesztő munkatársaknak az a céljuk, hogy a legújabb számítástechnikai eredmények gyorsan, könnyen hozzáférhetőek legyenek a számítástechnikában dolgozó vakok részére, valamint az, hogy azok a végzett programozók, akik még nem végzettségüknek megfelelő munkahelyen dolgoznak, tudásukat megőrizhessék és ezuton is fejleszthessék.

A hangos folyóirat alapító munkatársai: Tarnay Katalin, dr. Holtzer Lóránt és Vajda Ferenc.

A Híradó rovatai: Aktualitások, Számítástechnikai alapok, Számító-

gépes módszerek a matematikában, Programozási nyelvek, Új kiadványok, Számítástechnikai szótár.

Az első szám 5 példányban 1979. januárjában került az érdekeltekhez. Nagyon köszönjük a hangos folyóirat létrehozását.

- . . -

Rithnovszky János:

VAK HORGÁSZOK A MAGYAR VIZEKEN

Külhonban egyáltalán nem ritka és a nagyközönség sem lepődik meg, ha a folyók, tavak, vagy éppen a tengerpartokon fehér botos, vagy kísérvél közlekedő vak horgászokkal találkozunk.

Bizonyára kevesen tudják, hogy ez a szép és egészséges sportág már nálunk is létjogosultságot nyer egyre több vak és gyengénlátó ember körében, egyre többen kacérkodnak azzal a gondolattal, hogy megpróbálkozzanak az első hal horogra akasztásával. Ezek az új horgászjelöltek már nincsenek önmagukra utalva, mert nemcsak az aktív vak horgászok adnak elméleti és gyakorlati segítséget /átadván tapasztalataikat/, hanem az erre igényt tartóknak már igen nivós és jól érthető, rövid és tartalmas szakirodalom is rendelkezésére áll. Így például: "Horgászkalauz" - "Mit kell tudni a horgásznak" - "Halbiológia" - ezek mind olyan megfelelő, jól összeválogatott anyagot tartalmaznak, amelyek a halfajtáktól kezdve, azok fogásainak lehetőségein át, előfordulási helyükkel, sőt a fogások szabályaival is foglalkozik, de megfelelő utmutatást adnak a horgászati eszközök milyenségéről, felhasználási módjáról is. Utmutatást adnak a különböző horgászati módokkal kapcsolatos tudnivalókról, a lakók és az eszközök karbantartásáról, a vizek, a környezet védelméről, valamint hazai horgászvizeinket is ismertetik. A szakirodalmon kívül a látó horgász sporttársak is önzetlen segítséget nyújtanak, azoknak a vak és gyengénlátó sporttársaknak, akik ezt igénylik.

A "Nagybudapesti Horgászegyesület" /Budapest, V. Váci utca 56./, telefon: 181-423, például: azon kívül, hogy elengedi a VGYOSZ horgászoknak a belépési és tagdíjat is /igy csak az állami horgászjegyet és a területi jegyeket kell megvásárolniuk/.

Engedélyezi továbbá, hogy az esetleges kísérvő /aki egyébként horgász engedéllyel nem rendelkezik/, a vak sporttárs egyik botjával horgászhasson.

Ezért ezuton szeretnék külön köszönetet mondani a fenti egyesület vezetőségének, mindannyiunk nevében. - Ilyen segítség mellett jött létre, azokból a spontán érdeklődőkből, akik a vizek és a horgászat szerelmesei, a VAKOK ÜZEMI CSOPORTJA, a NAGY-BUDAPESTI HORGÁSZEGYESÜLET kebelén belül.

Ez azonban nem azt jelenti, hogy csak itt találkozhatunk vak és gyengénlátó horgászokkal, hiszen a Tisza, a Balaton, a Duna és csaknem minden természetes víz partján találkozhatunk egy-egy magányos "farkassal", egy-egy hirmondóval, aki bizonyítani tudja, hogy ez a fizikai állapot nem akadály, csupán némi többlet-nehézséget jelent, ennek a szép és egészséges sportnak a gyakorlásában. Az eredménnyel sem kell szégyenkezni, mert a fogási naplók tanúsága szerint a vak és gyengénlátó horgászok megközelítőleg 2 q halat "szákáltak meg".

Ellentétben más sportágakkal, mindeztideig semmi balesetet nem szenvedtek ezek a sporttársak. Úgyességükkel, rátermettségükkel és akaratukkal kivívták a látó sporttársak elismerését.

Most kezdődik az új horgász szezon. Az ismertek birtokában, nyugodt szívvvel biztatom a sorstársaimat, hogy - fel a vizek partjára, ki az egészséges, éltető, friss levegőre! "Áztassuk együtt horgunkat és a madzagot" és bizzunk abban, hogy hal is akad rája.

Csak egyszer kell éreznünk azt a felemelő érzést, amikor egy-egy szebb példányt "megakasztunk" s rövidebb-hosszabb "birkózás után végre" szákolhatjuk. Mindig van, aki szívesen segít ebben a kellemes tevékenységben.

Mily' büszke érzés tölt el bennünket kezünkben - a ficánkoló zsákmánnyal, de élmény ennek az elmesélése is, mikor "mekkora halat fogtam" - felkiáltással ámithatom hallgatóságunkat.

Mit tegyünk, ha be akarunk lépni a Magyar Horgászok egyre növekvő táborába? A vidéki sorstársak jelentkezzenek a területileg illetékes horgászegyesületeknél. A budapestiek miután a VGYOSZ budapesti és pest-megyei csoportjának helyi irodájában megkapták az igazolásukat arról, hogy szövetségünk tagjai, keressék fel az előbbi címben már ismertetett NAGY-BUDAPESTI HORGÁSZEGYESÜLET irodáját, ahol a továbbiakban a legnagyobb készséggel segítségükre lesznek.

Mindannyiunkra áll addig is, amíg újra "vizpartra" szállhatunk, és élvezhetjük a csendet, a madárcsicsergést és kitárult fülekkel hallgathatjuk a "kapás jelzőnek" zörgését, hogy tanuljunk, fejlesszük magunkat, hisz a horgász-szerencse is annak kedvez, aki tudja, hogy azt hogyan kísértse meg. Az előbb felsorolt szakirodalmak mindegyike kiválóan alkalmas erre a célra.

Magam is szívesen állok a sporttársak rendelkezésére, bővebb szakmai és elméleti kérdésekben történő felvilágosításban egyaránt. Címem: Budapest 1074. Hársfa ut 41. 1/2 em. 14., telefon: 223-330 /lakás/ 18 óra után, vagy a munkahelyemen: 337-760; 9-15 óra között.

Most pedig minden meglévő és jövőbeli horgásztársamnak jó horgász-szerencsét és szép, eredményekben gazdag horgászást kívánok az elkövetkező időnyre.

- . -

Dr. Kovács Miklós:

T á j é k o z t a t ó

az 1979. január 1-től hatályos nyugdíjemelésről

A Minisztertanács 1041/1978. számú határozata 1979. jan. 1-től 1 300 000 nyugdíjast érintő, az eddigieknél lényegesen nagyobb anyagi kihatású nyugdíjemelésről intézkedik, a végrehajtás részletes szabályait pedig a 2/1978 SZOT számú szabályzat tartalmazza.

Az emelés során az 1971 előtt megállapított nyugellátások differenciált felemelésére kerül sor. A differenciálásnál alapvetően két szempont érvényesül: egyrészt a korábban megállapított ellátások nagyobb összegekkel emelkednek, mint a később megállapítottak; ez azért indokolt, mert az egymást követő nyugdíj-rendszerek fejlődése és a keresetek rendszeres növekedése miatt annál nagyobb a lemaradás az új nyugdíjához képest, minél régebben állapították meg a nyugdíjat. Indok az is, hogy a legidősebb nyugdíjasok koruknál fogva kiegészítő keresethez már nemigen tudnak jutni. Másrészt differenciálási szempont az is, hogy a saját joggal járó ellátások magasabb összeggel emelkedtek, mint a hozzátartozói ellátások.

A rendelkezések szerint az 1959. jan. 1 előtt megállapított nyugdíjakra összeghatárra tekintet nélkül jár a nyugdíjemelés, az 1959. jan. 1. és 1970. dec. 31. között megállapított ellátások közül azonban csak azok a nyugdíjak kerülnek emelésre, amelyeknek összege a havi 1800 Ft-ot nem éri el.

Mezőgazdasági tsz tagok esetében az 1967. előtt megállapított ellátásokhoz jár összeghatárra tekintet nélkül nyugdíjemelés.

A nyugdíjasok nagy tömegét érinti az a rendelkezés is, hogy a megállapítás időpontjára tekintet nélkül fel kell emelni a nyugellátások legkisebb összegeit /minimum nyugdíjak/.

A saját jogú és hozzátartozói nyugdíjakkal egyidejűleg a mezőgazdasági tsz öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadékok, továbbá a házastársi pótlék és az egyes összeghatárok is emelkednek 1979. jan. 1-től.

Tévedés elkerülése érdekében felhívjuk a t. Olvasók szives figyelmét arra, hogy egy adott nyugellátás emelésére vonatkozó rendelkezés kikeresése során kizárólag az a nyugdíj-kategória vizsgálendő, amelybe a kérdéses nyugellátás tartozik. Ugyanis, ugyanazon nyugdíj-nem nemcsak egy, hanem több nyugdíj-kategóriában is szerepel s ez félreértésre ad lehetőséget. Pl. munkás-alkalmazottak, mezőgazdasági tsz tagok, valamint a kisiparosok és magánkereskedők öregségi nyugdíjának legkisebb összegei egymástól eltérők; hasonló összeg-eltérések vannak az egyéb nyugdíj-nemek esetében is.

A nyugdíj-emelésre vonatkozó rendelkezéseket az alábbiakban ismertetjük:

I. A munkás-alkalmazotti és ipari szövetkezeti nyugellátások emelése:

a./ Összeghatárra tekintet nélkül havi 400 Ft-tal, az évenkénti rendszeres emeléssel együtt legalább havi 470 Ft-tal emelkednek az 1954. okt. 1. előtt érvényben volt jogszabályok alapján megállapított öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjak.

Havi 300 Ft-tal, az évenkénti rendszeres emeléssel együtt legalább havi 370 Ft-tal emelkednek az 1954. okt. 1. és 1958. dec. 31. között érvényben volt jogszabályok alapján megállapított öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjak.

b./ Havi 100 Ft-tal, legfeljebb azonban havi 1700 Ft-ra emelkednek az 1959. jan. 1-től érvényben volt jogszabályok alapján 1971. előtti időponttól megállapított havi 1800 Ft-ot el nem érő öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjak. Az így felemelt nyugdíjhoz jár még a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emelés is. Az a nyugdíjas tehát, akinek a nyugdíja a havi 1700 Ft-ot nem haladja meg, összesen havi 170 Ft emelésben részesül.

c./ A megállapítás időpontjára tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek a nyugdíjak legkisebb összegei. Ennek megfelelően a legkisebb összegek a következők:

Öregségi nyugdíj havi 1310 Ft.

Rokkantsági nyugdíj	III. csoportban	havi 1310 Ft
	II.	" " 1340 "
	I.	" " 1370 "

Baleseti rokkantsági nyugdíj	III. csoportban	havi 1350 Ft
	II.	" " 1400 "
	I.	" " 1450 "

A hozzátartozói nyugellátások emelése:

a./ Összeghatárra tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek az 1959. jan. 1. előtt érvényben volt jogszabályok alapján megállapított özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások, továbbá az e jogszabályok alapján megállapított öregségi, rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjban részesült nyugdíjas az 1958. dec. 31-et követő elhalálózása esetén járó özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások.

b./ Havi 80 Ft-tal, legfeljebb azonban havi 1700 Ft-ra emelkednek az 1959. jan. 1-től érvényben volt jogszabályok alapján az 1971. előtti időponttól megállapított, havi 1800 Ft-ot el nem érő összegű özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások, továbbá az e jogszabályok szerint 1971. előtti időponttól megállapított öregségi, rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjban részesült nyugdíjas 1970. dec. 31-ét követő elhalálózása esetén járó havi 1800 Ft-ot el nem érő özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások. Az így felemelt nyugdíjhoz jár még a havi 70 Ft rendszeres emelés is.

c./ A megállapítás időpontjára tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek a hozzátartozói nyugellátások legkisebb összegei. Ennek megfelelően a legkisebb összegek a következők:

Az özvegyi, a szülői nyugdíj és a szülőtlen árvát megillető ellátás havi 1110 Ft.

Az árvaellátás havi 910 Ft.

II. A mezőgazdasági szövetkezeti nyugellátások emelése

A saját jogú nyugellátások emelése

a./ Összegükre tekintet nélkül havi 300 Ft-tal, az évenkénti rendszeres emeléssel együtt legalább havi 370 Ft-tal emelkednek a mezőgazdasági szövetkezeti tagok nyugdíjáról szóló 1967. jan.1. előtt érvényben volt jogszabályok alapján megállapított öregségi, rokkantsági nyugdíjak.

b./ Havi 100 Ft-tal, legfeljebb havi 1800 Ft-ra emelkednek a mezőgazdasági szövetkezeti tagok nyugdíjáról szóló 1967. jan.1-től érvényben volt jogszabályok alapján 1971. jan. 1-ét megelőző időponttól megállapított havi 1800 Ft-ot el nem érő öregségi, rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjak. Az így felemelt nyugdíjakhoz jár még havi 70 Ft évenkénti rendszeres emelés is. Az a nyugdíjas tehát, akinek a nyugdíja havi 1700 Ft-ot nem haladja meg, 1979. jan.1-től összesen havi 170 Ft emelésben részesül.

c./ A megállapítás időpontjára tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek a nyugdíjak legkisebb összegei. Ennek megfelelően a saját jogú nyugdíjak legkisebb összegei a következők:

Öregségi nyugdíj havi 1210 Ft

Rokkantsági nyugdíj III. csoportban havi 1210 Ft

II. " " 1240 "

I. " " 1270 "

Az öregségi és rokkantsági nyugdíjak legkisebb összege annyi, mint a munkás-alkalmazotti öregségi és rokkantsági nyugdíjak legkisebb összege, ha a mezőgazdasági szövetkezeti tag, illetve a volt szövetkezeti tag a nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt /pl. az öregségi nyugdíjhoz legalább 10 évet/ munkásként vagy alkalmazottként szerezte meg.

A baleseti rokkantsági nyugdíjak legkisebb összege annyi, mint a munkás-alkalmazotti baleseti rokkantsági nyugdíjak már ismertetett legkisebb összegei.

A hozzátartozói ellátások emelése

a./ Összegükre tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, az évenkénti rendszeres emeléssel együtt legalább havi 170 Ft-tal emelkednek a mezőgazdasági szövetkezeti tagok nyugdíjáról szóló 1967. jan.1. előtt érvényben volt jogszabályok alapján megállapított özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások, továbbá az e jogszabályok alapján megállapított öregségi és rokkantsági nyugdíjban részesült nyugdíjas 1966. dec.31-ét követő elhalálózása esetén járó özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások.

b./ Havi 80 Ft-tal, legfeljebb azonban havi 1800 Ft-ra emelkednek a havi 1800 Ft-ot el nem érő, a mezőgazdasági szövetkezeti tagok nyugdíjáról szóló 1967. jan.1-től érvényben volt jogszabályok szerint 1971. előtti időponttól megállapított özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások, továbbá az e jogszabályok szerint 1971. előtti időponttól megállapított öregségi, rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjban részesült nyugdíjas 1970. dec. 31-ét követő elhalálózása esetén járó özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások.

c./ A megállapítás időpontjára tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek a hozzátartozói nyugellátások legkisebb összegei. Ennek megfelelően az özvegyi, szülői nyugdíj és a szülőtlen árvát megillető árvaellátás havi 1020 Ft, az árvaellátás - ugymint a munkásalkalmazottaknál -, havi 910 Ft.

Az özvegyi, szülői nyugdíj és a szülőtlen árvát megillető árvaellátás legkisebb összege annyi, mint a munkás-alkalmazottaknál ismertetett özvegyi, szülői nyugdíj és szülőtlen árvát megillető legkisebb összege, ha a jogszerző volt mezőgazdasági szövetkezeti tag az öregségi, illetve a rokkantsági nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt munkásként vagy alkalmazottként szerezte meg.

III. Mezőgazdasági szövetkezeti járadékok emelése

a./ A megállapítás időpontjára tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek a mezőgazdasági szövetkezeti járadékok. Ennek megfelelően 1979. jan. 1-től a járadékok összege a következő:

Öregségi, munkaképtelenségi járadék havi 978 Ft.

A járadékos utóbb-igénylő házastársának öregségi, munkaképtelenségi járadéka havi 769 Ft.

Özvegyi járadék 875 Ft.

b./ A növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadék alapösszege 1080 Ft.

A növelt összegű özvegyi járadék legkisebb havi összege 900 Ft.

IV. A kisipari, magánkereskedői nyugellátások emelése

A saját jogú nyugellátások emelése

Havi 100 Ft-tal, legfeljebb azonban havi 1800 Ft-ra emelkednek a kisiparosok, magánkereskedők nyugdíjáról szóló jogszabályok alapján az 1971. előtti időponttól megállapított és havi 1800 Ft-ot el nem érő öregségi és rokkantsági nyugdíjak. Az így felemelt nyugdíjhoz jár még a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emelés is. Az a nyugdíjas tehát, akinek a nyugdíja a havi 1700 Ft-ot nem haladja meg, 1979. jan. 1-től összesen havi 170 Ft emelésben részesül.

A megállapítás időpontjára tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek a nyugdíjak legkisebb összegei. Ennek megfelelően a saját jogú nyugdíjak legkisebb összegei a következők:

Öregségi nyugdíj 1260 Ft.

Rokkantsági nyugdíj III. csoportban havi 1260 Ft

II. " " 1290 "

I. " " 1320 "

Az öregségi és rokkantsági nyugdíjak legkisebb összege annyi, mint a munkás-alkalmazotti öregségi, rokkantsági nyugdíjak legkisebb összegei, ha a kisiparos, magánkereskedő a nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt /pl. az öregségi nyugdíjhoz 10 évet/, munkásként vagy alkalmazottként, de mezőgazdasági szövetkezeti tagsági idő figyelembevételével nélkül szereztte meg.

A baleseti rokkantsági nyugdíjak legkisebb összege annyi, mint a munkás-alkalmazotti baleseti rokkantsági nyugdíjak már ismertetett legkisebb összegei.

A hozzátartozói nyugellátások emelése

Havi 80 Ft-tal, legfeljebb azonban havi 1800 Ft-ra emelkednek a havi 1800 Ft-ot el nem érő, a kisiparosok, magánkereskedők nyugdíjáról szóló jogszabályok alapján az 1971. előtti időponttól megállapított özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások, továbbá az e jogszabályok szerint az 1971. előtti időponttól megállapított öregségi és rokkantsági nyugdíjban részesült nyugdíjas 1970. dec. 31-ét követő elhalálozása esetén járó özvegyi, szülői nyugdíjak és árvaellátások. Az így felemelt nyugellátáshoz jár még a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emelés is.

A megállapítás időpontjára tekintet nélkül havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek a hozzátartozói nyugellátások legkisebb összegei. Ennek megfelelően az özvegyi, szülői nyugdíj és a szülőtlen árvát megillető árvaellátás havi 970 Ft.

Az árvaellátás annyi, mint a munkás-alkalmazottnál: havi 910 Ft.

Az özvegyi, szülői nyugdíj és a szülőtlen árvát megillető árvaellátás legkisebb összege annyi, mint a munkás-alkalmazottnál ismertetett özvegyi, szülői nyugdíj és szülőtlen árvát megillető árvaellátás legkisebb összege, ha a kisiparos, magánkereskedő a nyugdíjhoz szükséges

szolgálati időt munkásként vagy alkalmazottként, de mezőgazdasági szövetkezeti tagsági idő figyelembevétele nélkül szerezte meg.

V. A házastársi pótlék és házastársi pótlékre jogosító összeghatár emelése

A házastársi pótlék összege 1979. jan. 1-től havi 500 Ft, a korábbi havi 360 Ft-tal szemben.

Az az összeghatár, ameddig annyugellátáshoz házastársi pótlék állapítható meg - a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emelési összeggel együtt - havi 2000 Ft.

Ha a nyugellátás összege 1500 Ft-ot meghaladja, a házastársi pótlék címén az az összeg jár, amennyi a nyugdíjat havi 2000 Ft-ra egészíti ki, de annál, aki 1978. decemberében házastársi pótlékban részesült, a házastársi pótlék nem lehet kevesebb annál az összegnél, amely az emelésig megillette.

VI. Egyes összeghatárok emelése

Havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkedik az az összeghatár, ameddig a saját jogú nyugdíj az özvegyi nyugdíjjal együttesen folyósítható; ennek megfelelően legfeljebb 1979. jan. 1-től a saját jogú és az özvegyi nyugdíj együttesen havi 1600 Ft-ig folyósítható,

VII. Egyéb ellátások emelése

a./ A vakok személyi járadéka nem emelkedik, mert megállapításukra 1971. jan. 1. után, legkorábban 1971. okt. 1-től került sor. A havi 70 Ft évenkénti rendszeres emelés azonban a vakok személyi járadékához is jár és így 1979-ben annak összege - ha a jogosult egyéb nyugellátásban nem részesül - havi 910 Ft-ról havi 980 Ft-ra emelkedik.

b./ A vaksegélyek, vagyis a Tanács VB. által megállapított rendszeres szociális segélyek havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkednek.

c./ A vak hadigondozottak ellátása - a többi hadigondozotthoz hasonlóan -, havi 100 Ft-tal, a havi 70 Ft évenkénti rendszeres emeléssel együtt havi 170 Ft-tal emelkedik.

VIII. Tudnivalók a nyugdíjemelés végrehajtásáról

A nyugdíjemelésre vonatkozó rendelkezéseket a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság, illetve a MÁV. Nyugdíjhivatal 1979. jan. 1-től hivatalból alkalmazza, tehát a nyugdíjasnak nyugdíjemelés iránti kérelmet nem kell benyújtania. Ettől eltérően - a nyugdíjemelés folytán megváltozott új összeggarányokra figyelemmel, - a nyugdíjas kérelmet nyújthat be a nyugdíjfolyósító szervhez az alábbi esetekben:

a./ A házastársi pótlékre jogosító összeghatár 1978-ban 1790 Ft volt; akinek a nyugdíja ezt az összeget elérte, házastársi pótléket nem kaphatott. Mivel a házastársi pótlékre jogosító összeghatár 1979. jan. 1-től 2000 Ft, akinek a nyugdíja ezt az összeghatárt nem éri el, házastársi pótléket kérhet akkor is, ha korábban nem kért vagy nem kaphatott, feltéve természetesen, hogy az ehhez szükséges egyéb feltételek megvannak. Mivel ilyen esetben csak most kerülhet sor házastársi pótlék megállapítására, azt a jogosultság feltételeinek igazolásával igényelnie kell a nyugdíjfolyósító szervtől.

A férfi nyugdíjast házastársi pótlék 1979-ben az után a rokkant vagy özvegyi járadékra jogosító életkort betöltött felesége /legalább 1 év óta együttélő élettársa/ után illeti meg, akinek a keresete, jövedelme, nyugellátása a havi 1110 Ft-ot nem haladja meg, összeghatár emeléssel./

Nő nyugdíjas a háztartásban legalább 1 év óta eltartott, teljesen munkaképtelen férje után részesülhet házastársi pótlékban.

b./ Előfordul olyan eset, hogy a nyugdíjas valamilyen korábbi nyugdíj - rendszerben megállapított nyugdíját újabb rendszerű nyugdíjra cserélte át és a nyugdíjazás után végzett munkája alapján s az emelések következtében magasabb lenne a régi nyugdíja. Az ilyen nyugdíjas kérheti a korábbi nyugdíjának az emelt összegben történő visszaadását. A nyugdíjfolyósító szerv a kérelem tárgyában határozattal intézkedik.

c./ Előfordul olyan eset is, hogy a saját jogu és az özvegyi nyugdíjra jogosult özvegy által választott nyugdíj helyett az emelés következtében a másik, vagyis a szünetelő nyugdíj kedvezőbb. Az ilyen özvegy kérheti a korábban választott nyugdíja helyett a kedvezőbb nyugellátás folyósítását. Az erre irányuló kérelmet ugyancsak a nyugdíjfolyósító szervhez kell előterjeszteni.

- . -

Kiss János:

Törődjünk többet egészségünkkel!

A szürkehályog /Cataracta/.

A szem leggyakoribb megbetegedése a töröközegek egyikéhez, a lencséhez kapcsolódik. A lencsének nincs is más olyan betegsége, ami említést érdemelne, csak a szürkehályog.

A cataracta a világstatisztikában a harmadik, a hazai vaksági okokat mutató statisztikában pedig az első helyen szerepel. Azt is tudni kell viszont, hogy a szürkehályog azon szembetegségek közé tartozik, amelyek a legjobb eredménnyel gyógyíthatók.

A szürkehályog a lencsében lévő fehérjék irreverzibilis /meg nem fordítható/ kicsapódása, ami miatt a lencse elváltozásokat szenved és fokozatosan borussá, majd átlátszatlanná válik. A tulajdonképpeni biokémiai ok ma még vita tárgyát képezi, de a kialakulásáért felelős tényezők egy részét ma már ismerjük. A cataractákat többféleképpen osztályozhatjuk.

Megjelenési idejük alapján veleszületett, fiatalkori és időskori hályogokat különböztetünk meg. Kórok alapján vannak fejlődési zavarok, belső secretios /elválasztás/ okok, anyagcsere zavarok, sérülések utáni vagy más szembetegségek okozta hályogok. Mérgezések és gyógyszerártalom kapcsán is kialakulhat a betegség.

A szürkehályogot osztályozhatjuk aszerint is, hogy a borusság állandó vagy progrediál /előrehalad/. Állandó hályog veleszületett forma, amelynek leggyakoribb oka az anya a terhesség első három hónapjában elszenvedett vírusfertőzése, például rubeola, kanyaró stb.

Veleszületett cataractát okozhat a magzati életben elszenvedett toxoplazmózis /egysejtű élőlények által okozott megbetegedés/. A szürkehályog öröklődő alakja is ismert.

A betegség leggyakoribb fajtája az időskori progrediáló cataracta. Ebben a formában a lencse csak igen lassan, néha hosszú évek alatt válik átlátszatlanná. A betegség ugyan korai stádiumban fölismerhető, de a műtéttel ilyenkor még várni kell, hiszen a betegnek nincs, vagy alig van panasza. Műtétet pedig csak akkor érdemes végezni, ha a beteg látása olyan mértékben romlott, hogy az munkája végzésében akadályozza.

A cataracta gyógyítása

A szürkehályog egyetlen gyógymódja a műtét, az elszűrkiült lencse eltávolítása. Ma már a műtéti technika igen fejlett és terjed a mélyhűtött eszközökkel történő lencse extractio /eltávolítás/ is.

A műtétnek két lényeges szövődménye van. Az egyik a bevérzés, a másik a gyulladás. Ha a bevérzés kistok, hamar rendezhető, nagyobb vérzések gondokat okozhatnak.

A gyulladás többnyire iritis /a szivárványhártya gyulladása/, szerencsére nem gyakori és könnyen gyógyítható.

Látásélesség a műtét után

A lencse a szem legfontosabb fénytörő közege. Eltávolítása után a fénytörés érthető módon megváltozik. A változás mértékét az szabja meg, hogy a műtét előtt távollátó vagy rövidlátó volt-e a szem. Myopia /rövidlátás/ esetén a lencse eltávolítása nagy mértékben javítja a látást. Mivel a lencse hiányzik, hiányzik a szem közeli-távoli alkalmazkodó képessége, ezért közeledéshez más szemüveget kell viselni, mint a távollátáshoz. A műtét után a megfelelő szemüveg viselése nagyon fontos, mert csak így lehet teljes értékű a különben sikeres operáció.

A szürkehályog objektív gyógymódja a lencse fehérjék kicsapódásának megakadályozása, vagy visszafordítása lenne. A kutatások folynak, de még nem sikerült komolyabb eredményt elérni. Ettől eltekintve a cataracta gyógyítása megoldott, mint ezt az előzőkben is olvashatták, mégis szomorú ellentét, hogy a világon sok millió ember vakságát okozza.

- . -

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

VISELD A FEHÉR BOTOT!

A FEHÉR BOTOS UTASOKÉRT

/Megjelent a Magyar Vasutas című lap 1978.
december 2-i számában/

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége november 23-án kerekasztal megbeszélést tartott a közlekedésbiztonságról, melyre a Magyar Államvasutak képviselőit is meghívták.

A szövetség székházában tartott megbeszélésen a vakok és gyengénlátók gondjairól, fővárosi és vasuti közlekedésükről, valamint a vakvezető kutyának a közlekedésben betöltött szerepéről volt szó.

A nemlátók arra törekednek, hogy magatartásukkal, emberi megnyilvánásaikkal közelebb kerüljenek a látókhöz. Ennek érdekében tanulnak, dolgoznak. Igényeik a kultúra, a zene, a művelődés iránt azonosak a látókéval. E természetes emberi szándék ellenére gondjuk az egyre növekvő közúti, vasuti forgalomban való eligazodás: a közlekedés! Az utcákon való átkelés, a járművekre történő fel- és leszállás, a vonatok megkeresése csak auditív információk alapján mehet végbe. Ha ezek az információk elmaradnak, fölösleges többletet jelentenek a vak ember számára, amit csak további megterhelés árán lehet helyrehozni. Egyetlen megállóhelynek a be nem mondása hiábavaló továbbutazással járhat. A vasuton való közlekedésben a nagy személypályaudvarok zajos atmoszférája megnehezíti számukra az eligazodást.

A vasutas dolgozók, az ügyeletes tiszték, a kapusok, a málházók, az információsok és a jegyvizsgálók ott, ahol összetalálkoznak velük, segítsek a fehérbotos utasokat, keressenek a vak utas számára ülőhelyet. Tartásuk számon, hogy melyik állomáson kívánnak leszállni és szóljanak időben, hogy mikor kezdjenek készülni. A hangosbemondók mindig mondják be az állomások nevét.

A Vakok és Gyengénlátók Szövetsége kéri a vasutat, hogy a nemlátók közlekedési gondját enyhítse. Hívja fel a dolgozók figyelmét a segítő közreműködésre. Ezuttal teszünk eleget e kérésnek.

/sz/

- . -

Barna Zoltán: Zenei rovat

Kárpáti Tünde: Örök muzsika. Barna István könyvének ismertetése
II.rész.

Eltelt ismét pár száz esztendő, a kórusok jártasak lettek a kotta-olvasásban, többszólamu éneklésben. Remekművek születtek. Martin Luther /1483-1546/ a zenét a legnemesebb emberi művészetnek nevezi, "a zene az emberi sziv minden megmozdulásának uralkodója, hatalma és ereje van az ember felett." .."Aki azonban ezt a zenét nem szereti, az faragatlan tuskó és nem is érdemli meg, hogy az efféle kedves zenét hallgassa, hanem vad számarodítás kórusa a kutyák és disznók éneke való neki." Meglepően kemény beszéd, de ne felejtsük el, már Orlando Lasso motettái szólnak a templomkarzatokon, és G. Palestrina /a pápai énekkar hivatalos zeneszerzője/ Róma katedrálisainak kórusvezetőjeként osodálatos művekkel ajándékozta meg a világot.

Mig Európában virágzik a kóruséneklés, Shakespeare Angliája át meg át van itatva muzsikával. A hirhedett VIII. Henrik - ki hitte volna - zenerajongó volt, lánya, a későbbi Frzsébet királynő pompásan játszott a zongora ósén, a virginálon. A lanttal kísért ének és a sokszólamu madrigál a mindennapi élet tartozéka volt. Udvarlásnál hogyan kell megnyerni a bájos hölgyet?.. "sóhajts egy nótát, dudolj egy kótát, miközben kalapod ferde ereszként nyuljon szemed fölé, karodat pedig fond keresztbe, mint házinyul a nyárson, és ne soká maradj egy hangnemnél, hanem tüsszögj egyet, és tovább!" /Shakespeare/

Az 1600-as évek elején megszületik Firenzében az opera. Nemsokára Velence és Nápoly is megépíti operaházát. A műfajról sokat csatároznak a zeneszerzők, a viharok elülnek, a remekművek pedig egymás után meghódítják a közönséget. Az opera totális élvezetet nyújt. Zenés cselekmény a színpadon, zenekar és énekhang együttese! Kórus és deklamált énekbeszéd, és maga a színpad varázsával, diszleteivel, világítási és egyéb effektusaival. A közönség tapsol, lelkendezik, vagy kifütyüli a neki nem tetszőt, mit sem törődve a vitákkal, a főtisztelendő Zarlino komoly intelmeivel, miszerint "... a modern zeneszerző az igazság fundamentumára épít!"

S a valóság? Benedetto Marcello korabeli zeneszerző és író "Divatos színház" c. szatirájában finom gunnyal leplezi le a zenés színpad tulkapásait. Szerinte a modern zeneszerző előre elkészített motívumokkal dolgozik, ezért a szövegeket állandóan kicserélteti a szövegíróval, hogy az ária szavaihoz illeszkedjék a zene, de a legjobb részeket mástól lopja, lényegtelen szavakra ír hosszú cifrázatot, ezalatt a zenekar szünetel, hogy az énekes kedvére csilloghasson, nem tud hangszerelni, és minden este potyajegyest hoz, a zenekarba ülteti, közel maga mellé, "ilyenkor egy csellista szabadságot kap, hogy helyet adjon a vendégnek.."

Az angol operaszínpadokon is botrányok dülnek. Joseph Addison kritikája fölé Horátius idézetet tesz: "Ha odabocsátanak nézni benneteket, vissza tudátok-e tartani nevetéseteket?" szerinte a pazar díszlet és sok furcsa szcenikai elképzelés egyetlen célja, a közönség bágyadt figyelmének fönntartása. Ugyan mi egyéb kellett egy kalitkára való apró madár szabadonbocsátása fölvonásvégeken? A verebek a legrosszabbkor is elő-elő-röppentek, nem beszélve a kényelmetlenségekről, mit a közönség feje el-szenvedett.

Az 1600 évek közepén szász és sváb földön termett muzsikások céhbe tömörültek és alapszabályt rögzítenek a maguk érdekvédelmére. Már nem kiszolgáltatót hazátlan vándorzenészek, hanem tisztos városlakó polgárok egyesülnek a 17. századi Szászországban. A jelölteket művészetükből le-vizsgáztatják. Kikötik "... durva trágárságokat, szégyenletes dalokat énekelni senki se vágyódjék, mivel ezzel az ártatlan ifjúságot fölmérge-sítené... sőt kötelessége a jelenlevő társaságot legjobb tudása szerint fel-vidítani!"

/Folytatjuk/

Tóth Lajos: Kulturális életünk hírei

Felhívás szavalóversenyre

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége 1979-ben is megrendezi tagjai részére a szavalóversenyt. - Mivel 1979 a "Gyermekek Nemzetközi Eve", versenyünket ennek szellemében kívánjuk megrendezni.

A nevezés feltételei:

1. A versenyzők egy kötelező és legalább egy szabadon választott verssel készüljenek fel.
2. A kötelező anyagot a magyar vagy a világirodalom gyermekversei közül válassza ki a versenyző. A szabadon választott költeményeket a résztvevő bármelyik költő versei közül válogathatja.
3. Jelentkezési határidő: 1979. szeptember 30.
4. A jelentkezéseket írásban küldjék be.
A verseny időpontjáról és helyéről a résztvevőket mi is írásban értesítjük, ezért a jelentkezési lapjukon kérjük, hogy lakáscímüket pontosan tüntessék fel.
5. A zsüri döntése alapján az első három helyezést elért szavalót díjazzuk.

...

F e l h í v á s

az 1979. évi Braille írás- és olvasás versenyre.

I. Az olvasóverseny feltételei:

1. Az olvasóversenyt teljes- és rövidírásu kategóriákban rendezzük meg.
2. A versenyen részt vehet a szövetség minden vak tagja és a gyengénlátók azzal a feltétellel, hogy a pontírást ujjukkal olvassák.
3. Mindkét versenykategóriában javasoljuk - ahol erre lehetőség van - a megyei elődöntők megtartását, vagy pedig az arra alkalmas versenyzők kijelölését és felkérését augusztus 31-ig.
4. A résztvevők teljesítményét a zsüri értékeli.
5. A versenyzőknek minden fordulón más-más szöveget, a fordulón belül pedig az egyes résztvevőknek azonos, új nyomtatott szövegpéldányt adunk.
6. Az országos verseny döntőjébe akkor juthat egy-egy versenyző, ha
a./ a teljesírásu szöveget /három nyomtatott oldal/ legfeljebb 8 perc alatt 20 hibaponttal olvassa el;
b./ a rövidírásu szöveget /két nyomtatott oldal/ legfeljebb 8 perc alatt 20 hibaponttal olvassa el.
7. A döntő zsürije nem értékeli annak a versenyzőnek teljesítményét, aki
a./ a szövegből akár egy kéttagu szót, vagy kifejezést kihagy;
b./ egy szót, vagy egy kifejezést megmásít és azt azonnal nem helyesbíti;
c./ a teljesírásu anyagot és a rövidírásut is 8 perc alatt nem olvassa el.
8. A bírálók a fentiekén kívül a jó vagy rossz hangsúlyozást is figyelembe veszik.
9. A versenydíjak mindkét kategóriában azonosak.
10. A Budapesti és Pest megyei Szervezet elődöntőjére jelentkezni lehet írásban vagy személyesen a szervezet irodájában /Bp.XIV. Május 1. ut 47./ 1979. augusztus 31-ig.
A jelentkezésnél kérjük annak pontos közlését, hogy a versenyzők melyik kategóriában, esetleg mindkettőben kívánnak-e részt venni.

...

II. Az írásverseny feltételei:

1. A pontíróversenyt szintén teljes- és rövidírásu kategóriákban rendezzük meg.
2. A versenyen részt vehet a szövetség minden tagja.
3. A résztvevőknek mindkét kategóriában tíz perces diktálási idő alatt azonos szöveget kell leírniok.
A teljesírási versenyben is a szövetség kiadványaiban használt 45 rövidítés alkalmazása kötelező.
4. A diktálás teljesírási esetén percenként 15, rövidírási esetén pedig percenként 25 szótagos átlagsebességgel történik.
5. Az írás tetszés szerinti, saját táblával és pontozóval végezhető. Technikai könnyítés végett 28 soros tábla használatát ajánljuk.
Az íráshoz csak a szövetség által kiadandó, azonos minőségű és méretű papír használható.
6. A versenyzők teljesítményét a bíráló bizottság értékeli. A bizottság hibának tekinti, ha a versenyző:
 - a./ a szövegből kihagy;
 - b./ a szöveget megmásítja;
 - c./ helyesírási hibát, vagy
 - d./ ponthibát ejt, írásjeleket kihagy vagy tévesen alkalmaz.
7. Az olvasóverseny 3., 9. és 10. feltétele a pontíró versenyre is érvényes.

...

F e l h í v á s

a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége 1979-ben tagjai részére IRODALMI PÁLYÁZATOT hirdet az alábbi feltételekkel:

1979 a "Gyermekek Nemzetközi Éve" - ezért a pályaművek témája a Gyermekek legyen.

1. A pályamű bármilyen prózai formában írott szépirodalmi alkotás lehet: novella, karcolat stb. Félreértés elkerülése végett azt is közöljük, hogy csak teljesen befejezett írást veszünk figyelembe.
2. Terjedelme ne legyen több:
 - a./ 28 soros táblával írott 15 lapnál;
 - b./ pontírógéppel írott 15 lapnál;
 - c./ középtávolsággal, sikírásban 6 gépelt oldalnál.
3. Csak olyan munkát vehetünk figyelembe, amely sem nyomtatásban nem jelent meg, sem rádió vagy TV adásban, vagy egyéb nyilvános műsorban nem szerepelt.
4. Egy szerző csak egy művel pályázhat.
5. Beküldési határidő: 1979. szeptember 30.
6. A művek a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségéhez küldendők: Budapest, XIV. Május 1. ut 47. 1146.
A borítékon fel kell tüntetni: Irodalmi pályázat.
A pályaműveket jelígesen küldjük, zárt borítékban kérjük mellékelni a mű írójának nevét és pontos címét.
A borítékon feltüntetendő a jelige.
7. A pályázaton első három helyezést elért munkákat, ill. azok szerzőit pályadíjban részesítjük.
8. A díjazott műveket az Irodalmi Értesítő 1980. évi számaiban folyamatosan közöljük.
9. A beérkező pályaművek elbírálásánál követjük az eddigi gyakorlatot, hogy a zsűri tisztjének ellátására irodalmi szakembereket kérünk fel.
10. A kéziratok a bírálat nyilvánosságra hozatala után 3 hónapon belül a szerkesztőbizottságtól visszakérhetők.

J U B I L E U M I É V Z Á R Ó

A Homérosz kórus 1978. december 15-én tartotta hagyományos évzáró összejövetelét, amelyen a kórus vezetőin és tagjain kívül részt vett dr. Bódi István, szövetségünk főtitkára is.

A jelenlévőket Peskó György karnagy üdvözölte, majd megköszönte a kórus valamennyi tagjának odaadót, lelkes munkáját, amelynek eredményeképpen az együttes elmúlt évi szerepléseivel is tovább öregbítette jó hírnevét.

Ezután dr. Bódi István főtitkár értékelte az elmúlt év munkáját, kiemelve a félévszázados együttes magas színvonalu művészi tevékenységét, amellyel jelentősen hozzájárult a kórusmuzsika hazai népszerűsítéséhez. Ezt követően különböző fokozatu emlékjelvényeket adott át a kórus tagjainak a következő elosztásban:

30 éves fokozatot kapott:

Barna Mária, Károlyi Margit, Nagy Árpádné, Boros András, valamint Peskó György karnagy.

20 éves fokozatot kapott:

LőrinczJózsefné, Lakatos György Szőlősi Katalin, Kovács Oszkár, id. Tóth József.

10 éves fokozat:

Bodor Odönné, Czövek Gizella, Fabók Judit, Flamich Mária, Hegyi Jolán, Kadir Aliné, Malik Mária, Szabó János, Temmel Borbála, Jankovics Anna, Böröcz István, Köteles György, Horváth Éva, Pászti László, Remes András, Várvolgyi Mihály, Varró Attila.

5 éves fokozat:

Keszely Mária, Király Margit, Kovács László, Szalai Attila.

Az egyes fokozatok megállapításánál azt az időt vettük figyelembe, amelyet a tagok a kóruséneklésben eltöltöttek - beleszámítva az iskolai énekkari éveket is, - továbbá a szövetség zenei életében végzett munkát.

Kivánjuk a kórusnak, hogy az elkövetkező fél évszázadban is hasonló sikereket érjen el, mint az előzőben!

- . -

Dénes József: Sportrovat

Hirth Ignác: Beszámoló a turista szakosztály 1978. évi tevékenységéről

A Wesselényi Sportkör Turista Szakosztálya 1978-ban is eredményes évet zárt.

A turizmus népszerűségének jellemzésére csak egy adatot említek: a látók sportágai közt létszám tekintetében a 3. helyet foglalja el, a mi sportkörünkben pedig szakosztályunk a legnépesebb.

Hasznos és egészséges időtöltés a természetjárás, mert nem kimondottan versenysport, éppen ezért különösebben megerőltető tréning nélkül idősebb és fiatalabb sorstársaink számára egyaránt üzhető.

Mindenképpen egészségesnek kell tekinteni a hétfégi, szabadban eltöltött néhány kilométeres sétákat, turákat, Hasznosak azok a megmozdulások, melyek a muzeumokban, vagy az események színhelyén ismertetnek meg minket hazánk és a környező országok történetével, egyes tájegységek művészetével és néprajzával.

A szakosztály taglétszáma 1978-ban 72 volt. Ez 11 fős emelkedést jelent a megelőző évhez képest. 43 turát szerveztünk. Ezek közt szerepelt egy hétnapos, két háromnapos és három kétnapos. Ezeket is figyelembevéve, a turanapok száma 56 volt. Turáinkon összesítve 1065 személy jelent meg, így az egy turára számított átlagos részvételi szám 25.

Az 1978-as évhez fűződik szakosztályunk eddigi legjelentősebb rendezvénye, a hétnapos lengyel út. Ennek főbb állomásai: Zakopane, Katowice, Krakó és Auschwitz voltak. Erről az utról részletes beszámoló jelent meg a Vakok Világa szeptemberi számában.

Nagyon emlékezetes kirándulás volt az Északi-Középhegységben tett kétnapos körutazás, melyen számos értékes és érdekes látnivalóban gyönyörködünk. Szálláshelyünk a világhírű boráról ismert, 900 éves multtal rendelkező Tokaj camping-jében volt. Tokaj egykori földvárában választották királyné Szapolyai Jánost. Érdeklődésünkbe megy, hogy Bodrogkeresztúrnál naponta komppal szállítják át a teheneket a folyó túloldalán lévő legelőre. A sárospataki Református Kollégiumot Lórántffy Zsuzsanna alapította.

Egy ideig itt tanított Comenius, a középkor elavult pedagógiai módszereinek megreformálója. A sárospataki vár hazánk középkori történelmének alakításában fontos szerepet játszott. Széphalmon meglátogattuk a Kazinczy-házat. Kazinczy kora irodalmának és a nyelvújítási mozgalomnak vezéregyénisége volt. Felkapaszkodtunk a XIII. században épített Füzérvár romjaihoz is. A Mohácsi vész után egy rövid ideig itt őrizték a koronát. Az ebédet a gyönyörű fekvésű üdülőhelyen, Telkibányán fogyasztottuk el. Itt régebben aranyat és ezüstöt bányásztak. Göncön fordította Károli Gáspár - Magyarországon elsőként - eredetiből a bibliát, melyet 1590-ben Vizsolyban adott ki. Egy másik kirándulásunk első részét Bajcsy-Zsilinszky Endre szülővárosában, Szarvason töltöttük. A z itt található 84 hektáros arborétumban a világ minden tájáról származó sokszáz fa- és növénykülönlegességekben gyönyörködhet a látogató. Az arborétum alapítása Borz Pál nevéhez fűződik. Sokat köszönhet a város Tessedik Sámuelnek, aki Szarvason felépítette Európa első gazdasági iskoláját. Az itt található szárazmalom a maga nemében ugyancsak egy egyedülálló ritkaság. Gyulán van az Alföld egyetlen téglavára. E város szülötte Erkel Ferenc, a magyar operairodalom első és máig is legjelentősebb alakja. Itt tartózkodásunk hátralévő részét a szépen kiépített gyönyörű strandon töltöttük.

Még néhány kirándulás szép emlékét villantjuk fel.

A Balaton északi részén már a rómaiak idején is voltak lakott települések, sőt Badacsonyan a kelták idejéből származó leletekre is bukkantak. A Balaton és az őt északon koszoruként övező hegyvonulat olyan értékes természeti kincs, mely a turisták ezreit vonzza az év minden szakában. Badacsonyi kirándulásunk során felsétáltunk Kisfaludy Sándor feleségének, Szegedy Rózának emlékházához. Balatonfüreden Jókai Mór is lakott. A szivkórházban több hazai és külföldi híresség is gyógyulásra lelt. Füredről hajóval utaztunk át Tihanyba. Tihanyban a legnagyobb érdeklődést az Apát-sági templom váltotta ki. A templomot I. András építette. A templom alapítólevele az első írott magyar nyelvemlékünk /1055/. Tihany vonzerejére jellemző, hogy számos írónk és művésznk tölti itt az év nagy részét.

Mátrai utunk során jártunk a gyógyvizéről ismert Parádon. Itt megcsodáltuk Joachim bácsinak, a híres népi fafaragó művésznek remekbe sikerült alkotásait. Utbaejtettük a 965 méter magas Galyatetőt, mely a hazai téli sportok paradicsoma.

A Kalocsai Érsekséget Szent István alapította, érsekként Asztrik apátot nevezte ki. A pápa által adományozott Szent Korona Asztrik közbenjárására jutott első királyunk birtokába. Az Érseki Palotában számos kódex és ősnymtatvány mellett módunkban állt a három koronamásolat egy itt kiállított példányát megismerlni. A leghosszabb kalocsai ismertetés sem teljes, ha nem ejtünk szót a himző- és pingáló asszonyaik által képviselt jellegzetes népművészetéről.

A népművészet egy másik fellegvárában, a Matyó-földön is jártunk. A Mezőkövesdre vezető út a palócok által lakott területen vezetett keresztül. Ennek kapcsán kuriózumként említette vezetőnk azt a palóc népszokást, hogy az esküvőt követő három napra a padlásra zárják az ifju párt.

A vidéki kirándulások közül kiemelem még az isaszegi és a pákozdi emlékműhöz vezetőt. Mindkét színhelyen az 1848/49-es szabadságharc egy-egy nagyfontosságú győztes csatája zajlott le.

Felejthetetlen élményt jelentett a hosszas viszontagság után újra országunkba visszakérülő korona és koronázási ékszerek megtekintése, az eredetükről és történetükről szóló részletes tájékoztató és a szemképráz-tató látvány.

Köszönjük tura- és idegenvezetőinknek azt a felelősségteljes és lelkiismeretes segítséget, mely nélkül a fent részletezett gazdag programot nem tudtuk volna lebonyolítani.

Ugyancsak köszönet illeti a Vakok Szövetségének vezetőségét, melynek erkölcsi és anyagi támogatása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy szakosztályunk ilyen szép eredményekkel zárhatta az 1978-as évet.

1979-es terveink:

egy négynapos ausztriai ut,
egy észak-dunántuli körutazás autóbusszal,
egy Mecsek-harkányi és egy Eger-bükkhegységi kirándulás.

Ezeket egészítik ki a pilisi és a budai hegységben, valamint egyéb Budapest-közeli kiránduló helyeken lebonyolítandó turák.

- . -

Kuminka Györgyné: Uttörő rovat

Halló, itt Debrecen!

A látási fogyatékos tanulók pályaválasztásának aktuális feladatairól tanácskoztak szemészek, gyógypedagógusok, pályaválasztási szakemberek és a szakmunkásképző intézetek képviselői a Gyengénlátók Általános Iskolájában és Nevelőotthonában. Dr. Sütő Sándor, a Pályaválasztási Tanácsadó Intézet igazgatója bevezető előadásában a csökkent munkaképességű fiatalok társadalmi beilleszkedéséről és a megyei tapasztalatok hasznosításáról szólt. A hozzászólások a gyakorlati segítségadás módozataival, a korai szűrővizsgálatok elvégzésével és a helyes pályorientáció szükségességével foglalkoztak.

...

Az 1978. évi Országos Képzőművészeti Pályázaton Hajdu Ferenc, Nagy Róbert, Laczi Tamás, Mitru Magdolna, Völgyi Anikó, Szücs Mihály a Gyengénlátók Általános Iskolájának és Nevelőotthonának tanulói a zsűri értékelése alapján kiemelkedő művekkel pályáztak. Munkájuk elismeréseként aranyoklevelet és értékes tárgyjutalmakat kaptak. Gratulálunk mindannyiuknak az újabb sikerhez, mely lassan már hagyománnyá válik, hisz a gyengénlátó gyerekek az elmúlt évek során számos hazai és nemzetközi pályázaton sikeresen szerepeltek alkotásaikkal.

...

A Gyengénlátók Általános Iskolájának és Nevelőotthonának két tanulója az elmúlt év végén egyhónapos uttörő továbbképzésen vett részt. Tajti Timea és Kujbus Tamás pártások a sok élményen kívül gazdag elméleti, szervezési és gyakorlati tapasztalatot szereztek a zánkai Uttörővárosban, a látottakat az elkövetkező időben uttörőcsapatuk munkájában hasznosítják.

Kujbus Tamás 6.o. tanuló az iskolai és mozgalmi munka terén elért eredményét dicsérő oklevéllel jutalmazta az Uttörőváros vezetősége.

Bánhalmi Tibor

- . -

K ö z l e m é n y e k

Közöljük tagtársainkkal, hogy az Óra- és Ékszer Vállalat leltározás és raktárköltöztetés miatt körülbelül március 15-ig órát szállítani nem tud.

Kérjük tehát, hogy óravásárlás céljából csak 1979. április 1. után keressenek fel bennünket.

Pinviczky György
a Budapesti és Pest megyei Szer-
vezet titkára

...

Gyengénlátó, a Braille-írás alapjait ismerő férfi munkaerőt kere-
stünk Budapesten a szövetség nyomdájába kiegészítő munkák ellátására. Je-
lentkezni lehet a 210-440-es telefonszámon, valamint levélben vagy sze-
mélyesen a következő címen: 1146. Budapest, XIV. Május 1. ut 47.

...

160 cm magas, 35 éves, erősen őszülő férfi házasság céljából megis-
merkedne 20-30 év közötti, lehetőleg gyengénlátó sorstársnővel; egy gyer-
mek nem akadály! Leveleket "Piros rózsát küldök" jeligére kér a szerkesz-
tőségbe.

- . -

Innen-onnan

Alfred Schäfer, az NDK Vakok és Gyengénlátók Szövetségének alelnöke,
- aki 1978. októberében Budapesten résztvett a szövetségünk fennállásá-
nak 60. évfordulóján rendezett ülésen - 1978. december 1-én nyugállomány-
ba vonult, de tagja maradt a szövetség elnökségének. Utóda Dr. Manfred
Schmidt lett.

A Fogyatékosok Szövetségének Nemzetközi Szervezete 1978. november
13-14-én ülést tartott Genfben Norman Acton elnökletével. /Acton 1978-
ban járt Magyarországon és Szövetségünket is felkereste/. Az ülésen több
más szervezet is képviseltette magát, így a WCWB /a Vakok Jóléti Világ-
szervezete részéről Ander Arnór volt jelen, a WHO-t /Egészségügyi Világ-
szervezet/ Dr. Henderson és a Nemzetközi Vöröskeresztet Manuels de
Secours képviselte.

1978. november 15-16-án Genfben az Egyesült Nemzetek különböző, a
fogyatékosok readaptálásával foglalkozó intézményei tartottak értekezle-
tet, amelyen többek között az alábbi szervezetek képviseltették magukat:
WHO., UNICEF /az ENSZ gyermekvédelmi szerve/, UNESCO /az ENSZ tudományos,
kulturális és nevelési szerve/.

1980/81-re tervet dolgoztak ki az értekezleten. Norman Acton java-
solta, hogy a nem kormányzati szervezetek 1979-ben vagy 1980-ban New
Yorkban illetve Genfben tartsanak értekezletet, amelyen megvitatják a
legfontosabb teendőket a readaptálás érdekében.

Az Egészségügyi Világszervezet titkársága dokumentációt vezet a fo-
gyatékosok okairól és megelőzéséről, ez a nyilvántartás nagyon hasznos.

1978. november 8-án Eric T. Boulter az angol Vakok Szövetségének
igazgatóját /aki a WCWB-nek elnöke volt 1964-től 1969-ig és járt Magyar-
országon is/ New York-ban a "Helen Keller"-díjjal tüntették ki.

1980. szeptember vagy október havában a WCWB és az IFB /a Vakok Nem-
zetközi Szövetsége/ közösen megszervezik a vak nők második világkong-
resszusát Iránban. A program előkészítő bizottság tagjai: Dr. Fatima
Shah /Pakisztán/, az IFB. elnöke, Dorina de Gouvea Nowill /Brazília/, a
WCWB alelnöke, Jean Wilson /Anglia/.

A program főbb pontjai: 1./ oktatás, 2./ mozgás és tájékozódás, 3./
munkára képzés, a közvélemény felvilágosítása, stb.

Az IFLA /a Könyvtárosok Nemzetközi Szövetsége/ legutóbbi közgyűlését 1978. augusztus 27-től szeptember elejéig a Tátrában /Csehszlovákia/ tartotta, ahol Braille- és hangoskönyvtárak könyvtárosai külön értekeztek. Megvitatták a szerzői jogdíj, a postai költségek és a vámmentesség kérdését. Elhatározták, hogy a jövőben a Vakok Világszervezetével szorosabb kapcsolatot tartanak.

Az Egészségügyi Világszervezet Közelkeleti Földközi tengeri Bizottsága 1978. június 12-és 14-én, Alexandriában /Egyiptom/ ülést tartott. A Bizottság a vakság megelőzésével foglalkozik. Az értekezlet az alábbi kérdéseket vitatta meg:

- a./ Akciótervet kell kidolgozni.
- b./ Megvitatták annak a lehetőségét, hogy lehetséges lenne e egy olyan központi kórházat felállítani, amely a vakság megelőzésével foglalkozna.
- c./ Meg kell állapítani, hogy mely országok érdekeltek ebben.

A látás elvesztése a Földközi-tenger keleti medencéjének nagy problémája. Vidéken a lakosság 4.7%-a, városokban pedig 1,5%-a van a megvakulás veszélyének kitéve. A kultur államokban 0.25% körül van a vakok száma. Összességében ezen a területen 1/2 millió vak él, mely a lakosság 3%-a. Össze kell hangolni a küzdelmet a vakság megelőzése érdekében.

A Bizottság a következő programot ajánlja:

- 1./ Regionális programot kell kidolgozni.
- 2./ Bizottságot kell létrehozni, amelyben szakértők vesznek részt és adnak tanácsot.
- 3./ Fel kell mérni, hogy milyen kormányzati és nem kormányzati szervek, intézmények foglalkoznak ezzel a kérdéssel, milyen eszközöket alkalmaznak és koordinálni kell tevékenységüket.
- 4./ Elő kell segíteni új módszerek kidolgozását a vakság megelőzésének elősegítésére.
- 5./ Fejlesztetni kell a speciális oktatást és informálni kell a közvéleményt a lehetőségekről is.
- 6./ Az Arab Öbölben kell azt a központot létrehozni, mely a vakság megelőzésével foglalkozik.

Seik Abdullah Al Ghani /Szaud Arabia/, mint egy konzultatív bizottság vezetője kapott megbízást a központ megszervezésére.

- . . . -

F I G Y E L E M I

Hangos könyvtárunk a kölcsönzést bizonytalan ideig szünetelteti.

A kölcsönzés megkezdésének időpontjáról, olvasóinkat időben értesítjük.

Szíves elnézésüket kérjük.